INFORMACE Z VÝZKUMU STEM TRENDY 7/2005

V HODNOCENÍ PRÁCE VLÁDY I PREZIDENTA ZA MĚSÍC ČERVEN NASTALO ZLEPŠENÍ, NADÁLE MÍRNĚ NARŮSTÁ I SPOKOJENOST S POLITICKOU SITUACÍ

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 3. –13. července 2005. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal rozsáhlý soubor 1672 respondentů.

Česká veřejnost hodnotí práci nejvyšších českých ústavních institucí tradičně velmi rozdílně. Nejhůře bývá hodnocen parlament, o něco lépe vláda a výrazně lépe prezident. Tomu odpovídají i údaje z posledního šetření. Zatímco prezident republiky pracoval v posledním měsíci dobře podle téměř tří čtvrtin občanů, práci vlády hodnotí dobře zhruba čtyři z deseti lidí a činnost parlamentu tři z deseti obyvatel.

Jak pracovali v posledním měsíci prezident, parlament a vláda

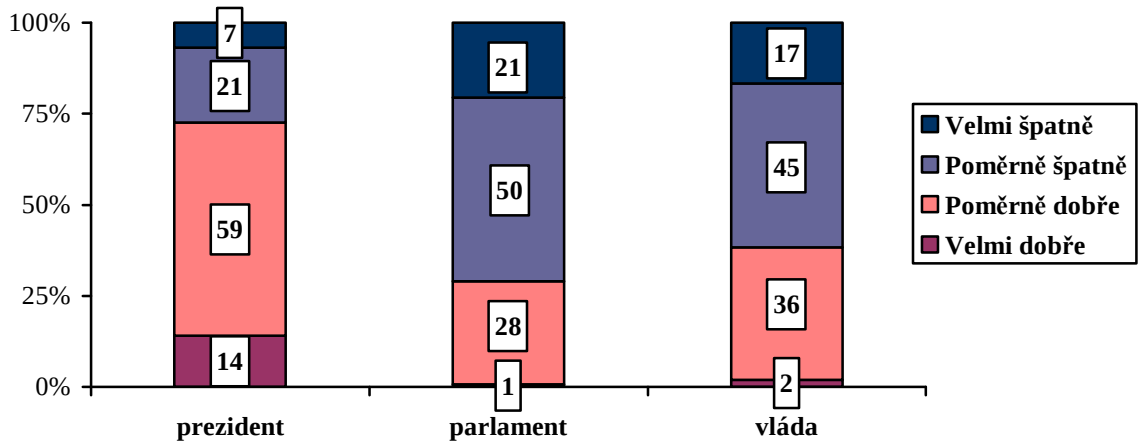

Pramen: STEM, Trendy 7/2005, 1672 respondentů

Pohled na vývoj hodnocení práce vlády a parlamentu ukazuje, že názory na obě instituce jsou zejména v období od podzimu 2003 dosti podobné. Z dlouhodobého hlediska se naznačuje, že hodnocení činnosti parlamentu v podstatě kopíruje hodnocení práce vlády, i když jeví slabší tendenci k výkyvům směrem nahoru. Obě instituce byly v posledních pěti letech nejlépe hodnoceny v září 2002, tedy brzy po volbách do sněmovny a sestavení Špidlovy vlády, krátce po katastrofálních povodních. Poté, co jejich příznivé hodnocení klesalo a před rokem propadlo ke zhruba dvaceti procentům, znamenal loňský podzim přechodný obrat k lepšímu. Následná vládní krize však opět přivedla příznivá hodnocení dokonce pod úroveň srovnatelnou s létem 2004. Červnová data jasně ukázala, že lidé v průběhu května pocítili obrat k lepšímu a v případě hodnocení činnosti vlády a prezidenta tento příznivý trend pokračuje. Hodnocení práce prezidenta lze přes dílčí pokles v průběhu vládní krize vnímat jako poměrně stabilní.

Podrobnější obrázek o vývoji hodnocení podává graf na následující stránce.

Vývoj příznivého hodnocení práce prezidenta, vlády a parlamentu v posledním měsíci

(součty odpovědí "velmi dobře" a "poměrně dobře" v %)

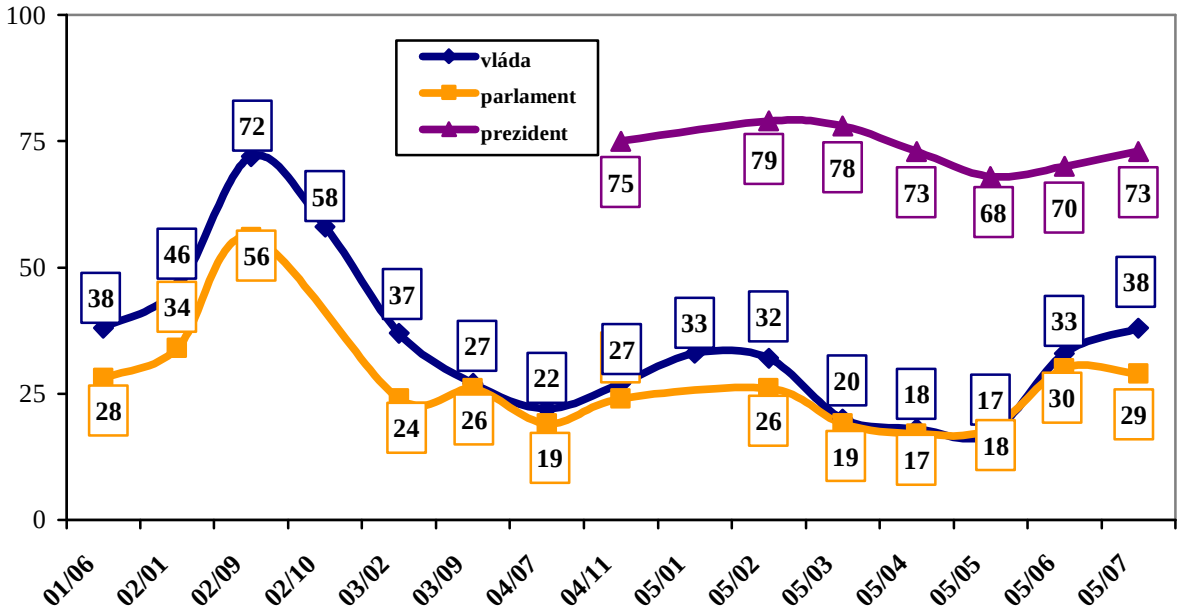

Pramen: STEM, Trendy 6/2001 – 7/2005

Nepříliš dobré hodnocení práce vlády i parlamentu je trvale doprovázeno poměrně vysokou nespokojeností občanů se současnou politickou situací. Na otázku, zda je se současnou situací osobně spokojeno, udává už řadu měsíců jen necelé procento lidí odpověď „Určitě ano“, a pouze 17 % nyní odpovídá „Spíše ano“. Drtivá většina vyjadřuje nespokojenost. Od června je ale podíl lidí, kteří jsou výrazně nespokojeni, podstatně nižší než v jarních měsících.

Vývoj spokojenosti s politickou situací

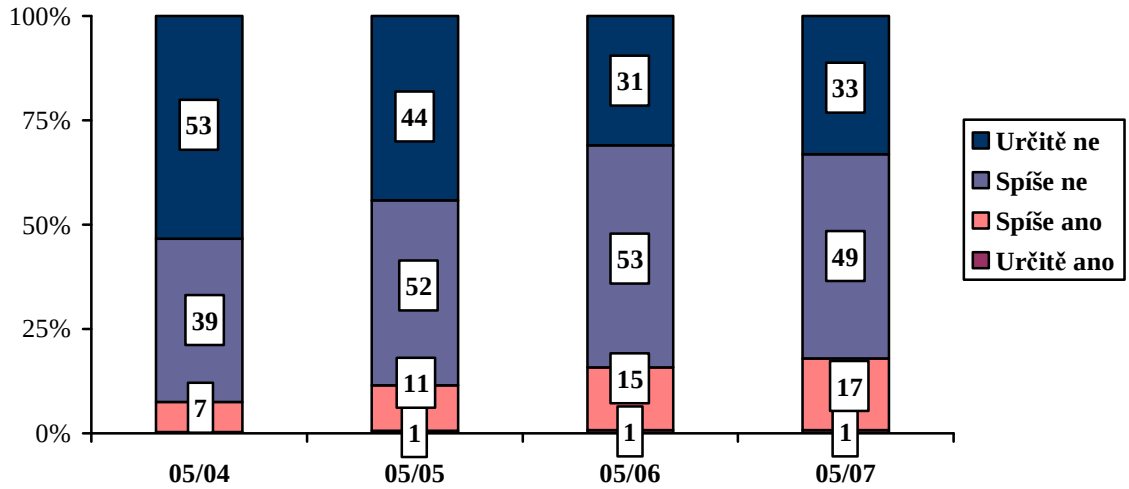

Pramen: STEM, Trendy 4-7/2005,

Na hodnocení práce nejvyšších ústavních institucí nemá příliš velký vliv pohlaví, věk ani vzdělání respondenta. Opakovaně se promítá jen závislost na stupni školního vzdělání do hodnocení činnosti prezidenta republiky (čím má člověk vyšší vzdělání, tím spíše posuzuje prezidentovu práci příznivě). V posledním výzkumu je patrný i vliv věku na hodnocení práce vlády (čím jsou lidé starší, tím častěji ji hodnotí pozitivně).

Výrazná je však souvislost hodnocení a stranických preferencí. Nepřekvapí, že nejpříznivější hodnocení má současná hlava státu mezi příznivci ODS (90 %) a vláda u příznivců ČSSD (65 %). Příznivá hodnocení jsou v případě posuzování vlády i parlamentu častější u sympatizantů stran vládní koalice. Obecně jsou nejméně spokojeni přívrženci KSČM, mezi nimiž sice polovina pozitivně hodnotí práci prezidenta, ale s politickou situací je spokojeno jen 8 %. Zajímavé je, že na rozdíl od sympatizantů KSČM a ČSSD nerozlišují v posledních měsících příznivci ODS a KDU-ČSL v míře spokojenosti mezi prací vlády a parlamentu.

Příznivé hodnocení práce nejvyšších ústavních institucí v posledním měsíci a spokojenost se současnou politickou situací podle stranických preferencí

(%, součty kladných odpovědí)

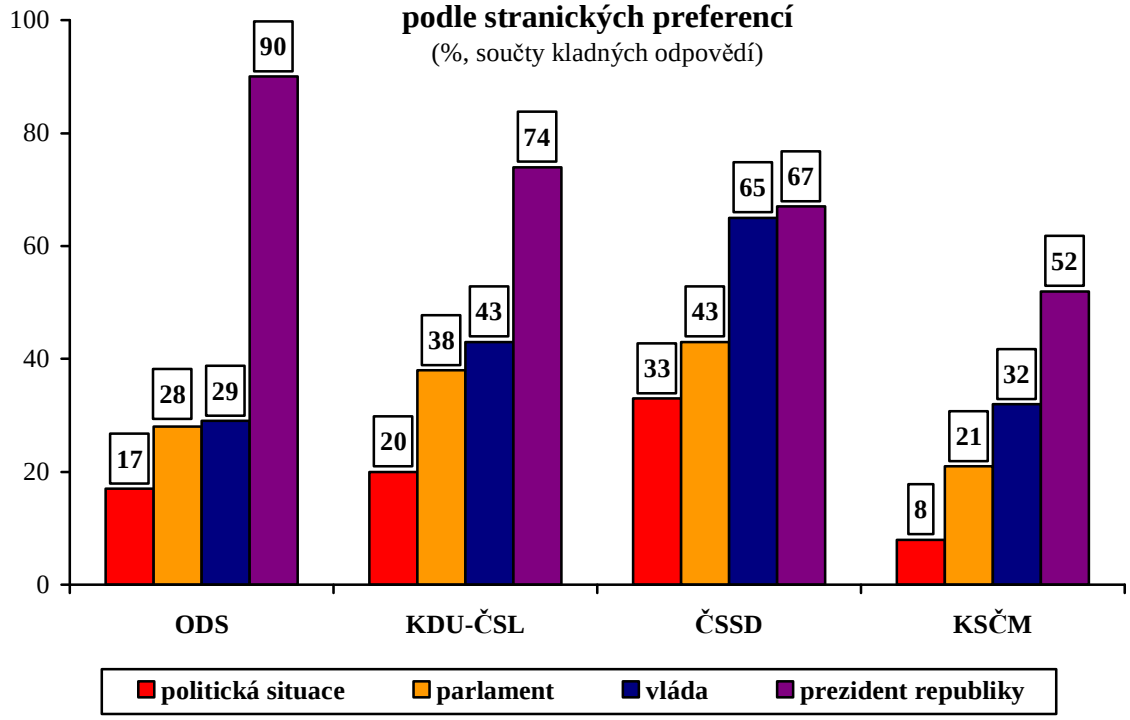

Pramen: STEM, Trendy 7/2005, 1672 respondentů

Dlouholetá srovnání toho, jak lidé hodnotí práci vlády a parlamentu a jak jsou spokojeni s politickou situací, ukazuje následující graf. S určitým zjednodušením lze říci, že vláda i parlament měly značný kredit v letech 2000-2002, zvláště po nástupu premiéra Špidly. Náznak důvěry ve vládu S. Grosse se objevil znovu na konci loňského roku, nicméně rozčarování lidí se následně ještě více prohloubilo. Data z posledních dvou výzkumů naznačují, že se před kabinetem J. Paroubka otvírá prostor pro znovuobnovení důvěry v koaliční vládu .

Vývoj příznivého hodnocení práce vlády a parlamentu v posledním měsíci v porovnání se spokojeností s politickou situací

(součty kladných odpovědí v %)

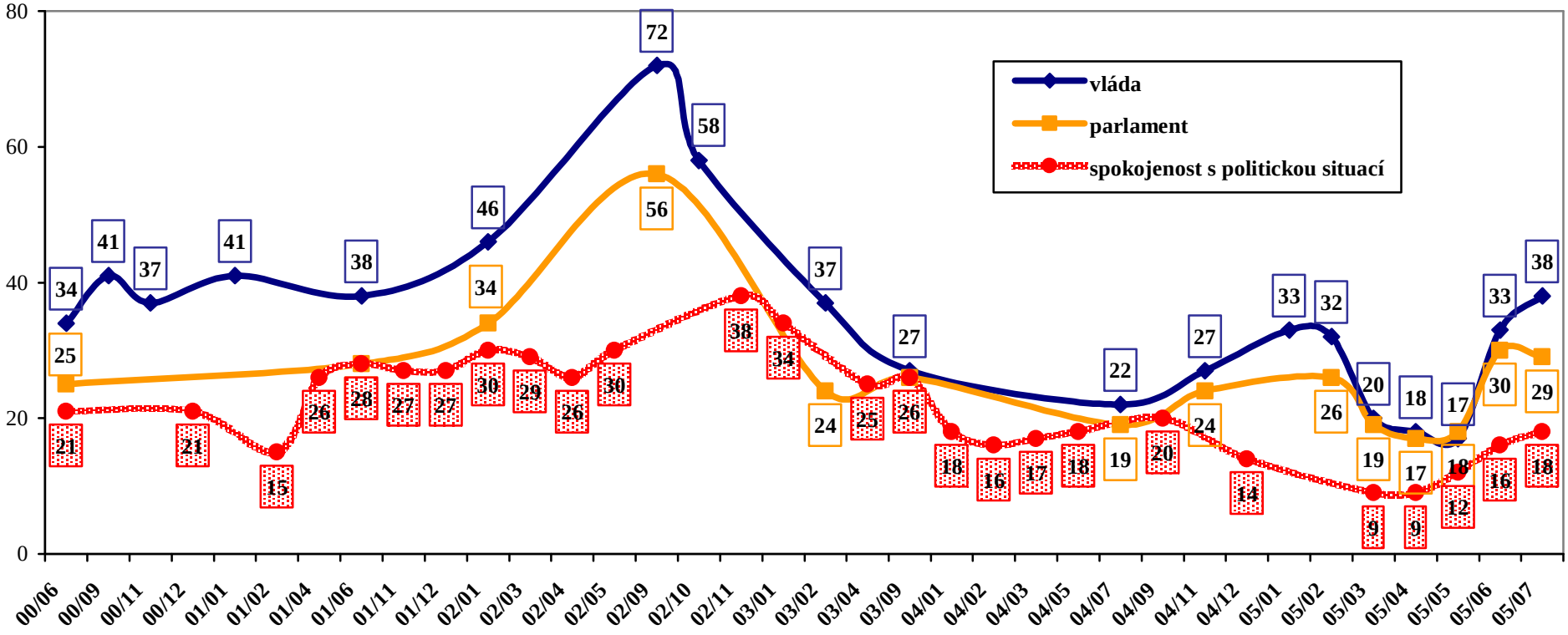

Pramen: STEM, Trendy 6/2000 – 7/2005